

dat, voorzover hem betreft, de kerk, ook in de komende jaren, op zijn bijdrage van thans kan blijven rekenen. Maar dit niet alleen. Laat ieder zich ernstig rekenschap geven hiervan, dat nu reeds velen, maar straks wellicht nog meer, in de noodzaak (zullen) verkeerden hun bijdrage voor de kerkelijke huishouding te verminderen en zich daarom met den ernst, welke ons past, wanneer wij staan voor den meer bijzondere dienst van God, afvragen of hij niet in staat is, en mitsdien verplicht, zijn bijdrage te verhoogen, opdat de kerk door den nood van anderen niet te kort kome.

Ter voorkoming van misverstand willen wij hier opmerken, dat wij de woorden kerk en kerkelijke huishouding thans zoo ruim mogelijk willen stellen en dus niet bijzonder denken aan de „huishouding“ van de kerk op zichzelf. Neen, wij willen in het verband van dit artikel ook denken aan de nooden van de diaconie, welke ongetwijfeld groot zullen worden, voorts aan die van de scholen, zending en verder van allen arbeid, die, zij het op indirecte wijze, met ons kerkelijk leven verband houdt.

ad. b. 1. Welke beteekenis hebben deze regelen voor hen, die in eenig ambt of functie geroepen zijn tot regeers- of beheers-daden in het leven van onze kerken, en niet alleen plaatselijk, doch ook classicaal, of provinciaal en nationaal (straks ook internationaal?) werkende en besluitende? Het antwoord ligt, naar ik meen, voor de hand. Bij de hoogst onzekere toestanden, waarin wij verkeerden, bij de waarschijnlijkheid, dat de depressie nog ernstiger zal worden, bij de zekerheid, dat het naderen van de crisis althans nog geruimen tijd zal duren (waarbij vooral verwezen wordt naar hetgeen boven is gezegd, sub VIII) zij men zeer voorzichtig in het nemen van besluiten, welke een verhooging van lasten beteekenen. Ik meen, dat wij zeer dankbaar mogen zijn, wanneer wij dezen tijd te boven komen zonder schokken ook in ons kerkelijk (budgetair) leven; het zal echter m.i. bedenkelijk kunnen worden, wanneer wij verminderde draagkracht de lasten worden verhoogd.

Ik ben de eerste om toe te geven, dat de laatste opmerking gespeend schijnt van alles wat sommigen noemen: „handelen in het geloof“, enz. Evenwel: dit geheele artikel is ingesteld om te peilen economische diepten; dit nu is óók een plicht voor ieder geloovige, die zich in volstrekt zin onderwerpen wil aan het gebod om, alvorens tot den bouw van een toren te besluiten, eerst de kosten daarvan te berekenen. Eerst wie deze daad van gehoorzaamheid verricht heeft, overwege voorts, in hoeverre het geloof vrijheid geeft tot besluiten in andere richting dan de kostenberekening op zichzelf aanwijst. — Doch hier is slechts schijnbare tegenstelling; er is in wezenlijke successie en in die successie-reeks staat de kosten-berekening, volgens het gebod, vooraan.

Het is natuurlijk zeer wel mogelijk, dat op deze of gene plaats de toestanden volstrekt gunstig genoemd mogen worden en vermoedelijk ook zoo kunnen blijven, dus een afwijking vertoonen van het boven geteekende algemeene beeld. Uiteraard heeft dan ook dit artikel niet de minste pretentie om plaatselijk eenigen invloed, waar dan ook, uit te oefenen.

2. Tenslotte nog één opmerking, die, ook al worden geen bijzondere besluiten ter zake van uitbreiding van wat dan ook genomen, toch behartigd kan worden.

Indien het waar is, dat de loonen, vooral in de nogal sterk georganiseerde vakken, zich op een bevredigend peil blijven bewegen, terwijl de daling in de kosten van levensonderhoud aan onze arbeiders een bewegingsvrijheid toestaat, welke zij eenige jaren geleden misschien niet zoo hebben gekend, laten dan vooral onze Kerkeraden en ook de Commissiën van Beheer er op bedacht zijn om vooral bij onze jongere arbeiders, die tot zelfstandigheid komen, althans eigen inkomsten hebben, aan te dringen op het betoonen van offervaardigheid, op het zich bewust worden, dat zij in hun min of meer bevoorrechte positie de plaatsen mogen innemen, die anderen wellicht moeten verlaten.

3. En voorts en ten allerlaatste: tot roem van onze kerken mag gezegd worden, dat bij zeer vele leden de onverzettelijke wil bestaat om, indien al hier en daar beperking van uitgaven geboden is, die beperking toch in de aller, allerlaatste plaats toe te passen op hetgeen men gewoon is voor de kerk (ook hier zoo ruim mogelijk gedacht) af te zonderen. Die trek is te diep aangebracht op het beeld van vele leden onzer kerken, dan dat die, ook thans, heel spoedig zou kunnen verdwijnen. Doch laat men zich er voor wachten, dat er een positie van overmacht ontstaat. De gevolgen zouden noodlottig kunnen wezen! En laat men er vooral ook en steeds op bedacht zijn om de rijen van de leden der oude garde, die de evenbedoelde karaktertrek onuitroeibaar bezit, aan te vullen met de jongere leden onzer kerk. Door ook aan hen de nooden bekend te maken en op solidariteit aan te dringen kan men, de ervaring heeft het bewezen, ook bij hen het kerkelijk besef slechts versterken.

s Gr.

A. SCHILDER.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

In verband met het 10-jarig bestaan van de Geref. Mannenvereniging „Vriendenkring“, Amsterdam-Oost, hebben wij tot een aantal bekende mannen in ons kerkelijk leven het verzoek gericht, ons een korte bijdrage te willen zenden, waarin uiting gegeven wordt aan sympathie met het doel en den arbeid van de Mannenvereniging. De meesten gaven aan ons verzoek gehoor en o.i. hebben de ons toegezonden pleidooien er alleszins recht op, onder de aandacht van alle Gereformeerde mannen gebracht te worden. Nu beoogen, als wij goed zien, „De Reformatie“ en de Mannenvereniging in zekeren zin 'n gemeenschappelijk doel, n.l.: steun te bieden aan de ontwikkeling en verdieping van het Gereformeerde leven. Ongetwijfeld hebben vele leden van de Mannenvereniging bij 'tmaken van 'n inleiding, „De Reformatie“ leeren kennen als waarde-ful studie-materiaal. Dat thans „De Reformatie“ gelegenheid biedt om het doel en het belang van de Mannenvereniging te propageeren, is zeker een bemoedigend symptoom. Tenslotte deel ik nog mede, dat alle gewenschte inlichtingen betreffende de Mannenvereniging zonder twijfel gaarne verstrekt worden door den secretaris van den Bond van G. M. V., den heer R. Coulander, Laan van Eik en Duinen 114, Den Haag. Voor de verleende gastvrijheid zeg ik de Redactie hartelijk dank.

Amsterdam.

JOH. LANKESTER.

Pleidooien voor de Mannenvereniging.

Van Dr W. G. Harrenstein:

„God kan met een krommen stok een rechten slag toebrengen, zegt een spreekwoord, waarvan ik de waarheid niet ontkennen wil. Maar dat ontleemt ons de verantwoordelijkheid niet, te trachten, zooveel als mogelijk is, rechte stokken in Zijn hand te worden en ons te bekwaamen, om niet beschaamd te worden, als wij met den vijand spreken zullen in de poort. Onze mannen kunnen nooit genoeg studie maken van onze beginselen. Jammer is het, dat velen dat maar niet willen begrijpen.“

Van Ds H. Mulder:

„Wat de Jongelingsverenigingen doen, overeenkomstig hun eigen leeftijd, Gods wil te kennen voor het leven, dat God hun op aarde schenkt, dat wil de Mannenvereniging ook doen, overeenkomstig den leeftijd en roeping, die God haar geeft. In het volle leven met zijn strijd, zijn verleidingen, zijn gevaren, Gods Woord te kennen en te beleven, is een taak, die voortdurend studie vraagt en gebod. Daartoe hebben de Mannenverenigingen zich aangekord. Dat is hun beteekenis en daarom hebben zij recht op Uw waardeering, Uw medewerking, Uw steun.“

God zegene haar en stelle haar ten zegen!“

Van Dr B. Wielenga:

„Door haar vrucht-dragenden arbeid heeft de Gereformeerde Mannenvereniging haar bestaansrecht bewezen. Thans is zij eene levende cel in de Kerk als organisme, die op hare plaats en op hare wijze den ontwikkelingsgroei, zoowel van dat organisme als van hare leden bevordert.“

Van Prof. Dr J. Waterink:

„Het is niet in de eerste plaats van beteekenis in den strijd, hoeveel het aantal mannen is, dat gereformeerd heet, maar wel is het van het grootste gewicht, hoezeer gereformeerd en hoezeer man onze gereformeerde mannen zijn; God wil Zijn dienstknechten zien gewapend en paraat tot den strijd.“

Van Ds Y. v. d. Zee:

„De Gereformeerde Mannenvereniging is elsch des tijds. Zij wil onder Gods zegen kweeken mannen van stvast, klooke belijders, stoere calvinisten, waaraan in onzen slapen en oppervlakkigen tijd groote behoefte bestaat.“

Van Prof. Dr F. W. Grosheide:

„De man wordt geroepen tot den arbeid in Kerk en maatschappij. Hem ontbreekt de tijd om ook nog de Mannenvereniging te bezoeken. Is dat waar? Voor menigeen, voor velen misschien wel. Maar voor allen? Komt, broeders, onderzoek Uw leven eens! Hoe gebruikt Ge Uw avonden? Was er niet meer dan één, die beter kon zijn doorgebracht? Indien er zijn, die dat erkennen moeten, welnu, dan roept hen de Mannenvereniging. Laten ze gaan. Er blijft nog veel te onderzoeken, niet het minst in onzen verwarden tijd, onzen tijd, die onzeker durft maken, wat eeuwen lang vaststond. Laat nieuwe studie onzer schoone beginselen vele Gereformeerde mannen bekwaamen tot nieuwen arbeid, eerst in het gezin, dan overal, waar God hen roept.“

Van Ds C. Lindeboom:

„Het Gereformeerde leven heeft in onze dagen dringend versterking noodig. Ook met geestelijke schatten moet gewerkt, anders worden ze gaandeweg kleiner. Wie dat inziet, zal zich over het bestaan eener Mannenvereniging in zijn woonplaats verheugen en zich er gaarne bij aansluiten.“

Komt, broeders, de handen aan den ploeg!

Gaat met ijver aan 'twerk, en — de uitkomst zal U verrassen.

Houdt U mannelijk! Zijt sterk!“

II PERSSCHOUW II

Humor.

In de rubriek „Uit de dagen der Scheiding“ in „De Wachter“ lezen we het volgende interessante stukske, dat geen commentaar behoeft:

Aan het „Geref. Kerkblad van Bunschoten en Spakenburg“ ontleen ik thans iets, waarin verteld wordt hoe in de dagen der vervolging de militaire macht daar beetgenomen werd.

t Gebeurde zóó.

Ds van Velzen zou preeken in het huis van Meinten Malesteijn. Deze Malesteijn had een zoon, Hendrik, die even lang en mager was als Ds van Velzen.

t Huis van Malesteijn stond in Spakenburg en Ds van Velzen zou daar 's avonds het woord bedienen.

Natuurlijk was de militaire macht extra in de weer, want men wist dat die Amsterdamsche zwartrok, die vervelende Koksiaan, weer in de gemeente was. En als die vent hier was, dan was er voor de soldaten werk.

Dan werd er altijd geprobeerd met meer dan twintig bijeen te komen.

De soldaten vonden, dat die vervelende zwartjas een bijzonder groote aantrekkingskracht had.

Dan probeerde soms de geheele gemeente hem te beluisteren.

t Zou nu vanzelf weer zoo gaan, dacht men.

En ze hadden het niet mis.

De soldaten wilden oppassen, dat er vooral niet meer dan 19 binnenkwamen.

En de gemeente wilde met een zoo groot mogelijk aantal de prediking bijwonen.

En nu besloot Hendrik Malesteijn om de soldaten weg te lokken.

Hoe dat ging?

Wel heel eenvoudig.

Hij trok de domineesjas van Ds van Velzen aan en plaatste den steek op zijn hoofd.

Zoo ging Hendrik als een echte dominé met domineesjas en korte broek, gedekt door een echten driekanten steek — vergezeld door een paar man naar Bunschoten.

Langzaam aan kuierde hij Spakenburg uit.

De soldaten hadden hem spoedig in de gaten.

„Daar gaat hij!“

„Hij gaat op Bunschoten af.“

„Daar moeten wij bij zijn.“

„Hij zal ons niet foppen!“

Ja waarlijk. Men had hem eerst bij Meinder Malesteijn zien binnengaan.

Vanzelf rekende men er op, dat hij daar preeken zou. Dat was immers altijd zoo.

En nu zou hij 't in Bunschoten gaan doen.

Neen, maar, om ons te foppen, moet hij vroeger opstaan, zei de Sergeant, en streek zijn knivels op. Dat zal Jaap heeten, dachten de soldaten, als hem dat lukt.

Voorzichtig mannen, dat hij geen erg in ons heeft. Laat hem eerst maar een poosje binnen zijn, dan houden wij 'thuis wel in de gaten.

Er komen er vast geen twintig in en anders slaan wij de heele rommel kort en klein met dien blikken dominé d'r bij.

Dat zullen we hebben dachten de Korporaals en met vasten tred ging men met de geheele macht naar Bunschoten.

Onderwijl echter Hendrik Malesteijn de geheele gewapende macht naar Bunschoten lokte, kwamen er zooveel in de woning van den ouden Meint, als er zelden geweest waren.

In Bunschoten woonde een diaken, Harmen Schaap geheeten. Deze diaken bewoonde een groot huis.

Naar dat huis kuierde de gewaande dominé voort. Naast hem een paar kameraden — en een eindje achter hem nog een — en — nog eens een — en — heel ver achter hem naderden behoedzaam de soldaten.

Hendrik Malesteijn ging de woning van Harmen Schaap binnen en zijn achtervolgers naderden al meer.

Langzamerhand werd de militaire macht samengetrokken om de woning van Harmen Schaap.

Veel volk was er niet ingegaan, maar ze zouden nog wel komen.

Enkele nieuwsgierigen groeften samen, maar meer gebeurde er niet.

Ondertusschen werd in Spakenburg door Ds van Velzen gepreekt en werd het Sacrament des doops bediend.

Te laat ontdekten de soldaten, dat zij bij den neus genomen waren.

En Hendrik Malesteijn had de schik niet alleen.

Daar lachte vriend en vijand om.

In Spakenburg strenge bewaking van een huis met enkele menschen, die daar een pijpje rookten en zich verneukelden van pret.

In Spakenburg gezegende samenkomst in een propvol huis, waar de hoorders buiten de deur stonden en in de ramen hingen.

Men ziet, zonder humor was de tijd niet.

Bijbelkennis.

Onder het opschrift: „het groote nut van goede bijbelkennis, of de grooter dichter Willem Kloos er voor de zooveelste maal danig ingeloopt“, schrijft D. Mulder in het (vrijzinnige) weekblad „Kerk en Wereld“ het volgende:

„Algemeen Weekblad voor Christendom en Cultuur“ (ethisch-orthodox) geeft een treffend staaltje van de onkunde, welke de dichter Willem Kloos weer eens ten toon spreidt aangaande den Bijbel.

„Ween-
dige we-
ook bew-
je: „De-
pis. Pro-
aangeto-
oude ba-
tweer“

In zijn
vis Feit
Wereld
48: „W-
maar es
Feith's
toont, d-
dezen s-
als wij-
—Feit

is nu
wij we-
zullen
Hij is“

aan Sh-
Kloos
en zegt

„Er I-
want S-
schenen-
lijk no-
den hi-
en gro-
En I-

schille-
dach-
aan w-
schuw-
het ve-
ver iet

zegt.“

Kan
slaan
ment
dadeli-
Maa-

minac-
eens e-
toch
Christ

verwij-
te An-
kele

— dat
ken
en bl-

„Dant-
Voo-
deze

(= Bij-
zich
is zul-

delijk
Kloos
zins s-

zoogel-
Het
geerin-

tinger
voorbe-
kenni-

als v-
cijfers
dering

Ieder,
klaar
exam-

en „I-
Inder
zinnige

„De Refor-
grote oph-
FAMILIE

Onze Gero-
Hevea daa-

Brandst-
H. E. VAN

Stadhoudersl-
Telef. 2162.

Beveelt zich
lev

alle soort
Accurate Bedrui-

Drogisteri-
Gedi-

H. de Kijserj-
Tele

levert U alle
CALIJN, ZIEKI-

SCHOONM-
Telefonise

direct uit

Zend uv
W. A. VA

Stoom Wascl-
„KON-

TELEF-
Scheepmaker-